

СТАРОСАЛТІВСЬКА ОТГ

БЮДЖЕТ ДЛЯ ГРОМАДЯН

Підготовка та друк цього видання стали можливими завдяки щирій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID).

Зміст є відповідальністю Глобал Ком'юнітіз (Global Communities) і не обов'язково відображає точку зору USAID чи уряду Сполучених Штатів.

Шановні земляки !

Одним з головних, закріплених законодавством, принципів бюджетної системи України є принцип прозорості та справедливості. Відтак ініціатива керівництва нашої ОТГ дати інформацію мешканцям про бюджет у зрозумілій та доступній формі.

Всі Ми - платники податків, на Наші гроші утримуються установи соціальної сфери, здійснюється транспортне обслуговування населення, розвивається житлово-комунальне господарство, будуються і ремонтуються дороги та багато іншого. Ви регулярно відраховуєте в бюджет гроші і маєте право знати - чи ефективно вони витрачаються, на фінансування яких цілей направляються.

Шановні громадяни! Ви отримуєте реальну можливість участі в бюджетному процесі, а держава тим самим, реалізує демократичні принципи щодо своїх громадян не на словах, а на ділі. Адже чим більше людей будуть розуміти бюджетний процес, та будуть залучені до бюджетного процесу, тим вище буде результат.

Перед Вами бюджет Старосалтівської ОТГ на 2019 рік викладений простою мовою для пересічних громадян, задля забезпечення розуміння того, як бюджет впливає на Ваше життя.

Він спрямований не тільки на покращення сприйняття бюджетної інформації, але ще й просування підзвітності та прозорості управління публічними фінансами.

Він надає людям можливість реалізувати їх право на громадський контроль за діяльністю органів влади та реальну участь в управлінні державними справами, доступ до інформації та забезпечення якісних послуг.

*З повагою,
Старосалтівський селищний голова
Е. Коновалов*

ЩО ТАКЕ БЮДЖЕТ ДЛЯ ГРОМАДЯН?

Бюджет для громадян, який Ви тримаєте у руках, – це спрощена, позбавлена технічної мови презентація інформації про бюджет громади.

Бюджет для громадян створений, щоб зробити складну та технічну бюджетну інформацію доступною Вам і Вашим друзям, колегам, родині.

Бюджет для громадян допомагає зрозуміти бюджет громади і побачити своє місце в ньому. Він нагадує, що бюджет громади - це кошти всіх її мешканців і показує, що гроші в бюджеті не з'являються нізвідки, а витрати з бюджету не робляться лише за бажанням когось з керівників громади або групи громадян.

Також важливо, що бюджет для громадян демонструє можливості для кожного мешканця громади впливати на формування та витрачання бюджету своєї громади.

БЮДЖЕТНА ТЕРМІНОЛОГІЯ

МІСЦЕВИЙ БЮДЖЕТ

Фінансовий план громади. В ньому визначається, звідки громада буде отримувати кошти, а також на що їх витратитиме. Бюджет громади формується та управляється на основі Бюджетного кодексу України. Це означає, що існують чіткі правила, звідки і в якому порядку громада отримує кошти в свій бюджет, а також куди вона може їх витратити. Бюджет, а також зміни до нього затверджуються рішенням місцевої ради.

ДОХОДИ БЮДЖЕТУ

Гроші, які громада заробила сама, а також отримала від держави. Доходи бюджету формуються з податків та зборів, неподаткових надходжень (наприклад, кошти, отримані за надання адміністративних послуг, кошти, які самостійно заробили бюджетні установи).

ВИДАТКИ БЮДЖЕТУ

Кошти, що витрачаються на цілі та заходи, які заплановані в бюджеті. Видатки можуть бути поточні та капітальні.

ТРАНСФЕРТ

Кошти, які передаються з бюджетів інших рівнів до бюджету громади. До трансфертів відносяться дотації та субвенції.

БЮДЖЕТ РОЗВИТКУ

Кошти, які витрачаються на капітальне будівництво, реалізацію інвестиційних проєктів, капітальний ремонт та реконструкцію об'єктів соціально-культурної сфери та житлово-комунального господарства тощо. Тобто, на будівництво, модернізацію та ремонт доріг, шкіл, садочків, амбулаторій, клубів.

ЗАГАЛЬНИЙ ФОНД

Кошти, передбачені для надання послуг державними установами. Кошти загального фонду витрачаються переважно на виплати заробітної плати та оплату енергоносіїв, для надання громадянам послуг освіти (дитячі садки, школи, позашкільні заклади), культури (будинки культури, клуби, бібліотеки, музеї), медицини (ФАПи, амбулаторії), соціального захисту, фізичної культури і спорту (дитячо-юнацька спортивна школа, заходи та змагання різного характеру).

СПЕЦІАЛЬНИЙ ФОНД

Окремий фонд, кошти якого мають цілкове спрямування. Основну частину спеціального фонду формують бюджетні установи та власні надходження бюджетних установ, а також інші ресурси, наприклад, гранти від міжнародних організацій.

ДОТАЦІЇ

Кошти, які виділяються з бюджету вищого рівня для того, щоб досягти рівних доходів населення у всіх населених пунктах.

СУБВЕНЦІЇ

Кошти, які з державного бюджету передають місцевим бюджетам на виконання конкретних повноважень, які делеговані державою. Ці кошти можна використовувати лише за певним призначенням. Приклади субвенцій – інфраструктурна, медична, освітня. Субвенції також можуть передаватися із одного місцевого бюджету іншому.

Наприклад, передача коштів обласній лікарні на лікування міських жителів – з міського в обласний бюджет.

БЮДЖЕТНИЙ ЦИКЛ

Бюджет – це ключовий інструмент для управління громадою, а також втілення в життя пріоритетів та цілей розвитку громади. Дії органу місцевого самоврядування по управлінню бюджетом громади на один рік умовно можуть бути розділені на декілька стадій, і займають більше часу, ніж 1 календарний рік. Період управління бюджетом на один рік – називається бюджетним циклом і включає 5 стадій: складання прогнозу бюджету, складання проекту бюджету, розгляд проекту бюджету та його затвердження, реалізація прийнятого бюджету і, насамкінець, звітування про результати виконання бюджету за рік. Один бюджетний цикл займає більше, ніж півтора календарних роки. Завершення одного бюджетного циклу фактично накладається на початок вже наступного бюджетного циклу.

СКЛАДАННЯ ПРОГНОЗУ БЮДЖЕТУ

Прогноз бюджету робиться на 3 роки – плановий (тобто той, на який плануємо бюджет) і 2 наступні роки. Разом 3. Ці наступні роки називають прогнозними. Прогноз робиться для того, щоб розуміти, які податки та скільки їх буде збиратися наступні 3 роки, а також, на які цілі витрачатимуться гроші з зібраних податків. Прогноз оприлюднюється на сайті ради та приймається на сесії не пізніше 1 вересня.

СКЛАДАННЯ БЮДЖЕТУ

На цій стадії загальнодержавні органи подають розрахунки міжбюджетних трансфертів. Місцеві органи влади разом з розпорядниками бюджетних коштів, наприклад, відділом освіти, розробляють та подають бюджетні запити. На основі поданих розрахунків міжбюджетних трансфертів та бюджетних запитів вже відбувається розробка проекту рішення про місцевий бюджет. Підготовлений попередній проект бюджету оприлюднюється на сайті ради.

РОЗГЛЯД ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ БЮДЖЕТУ

Попередній проект рішення про бюджет обговорюється та затверджується на засіданні постійної комісії місцевої ради, яка відповідає за питання бюджету. Далі проект рішення передається на розгляд виконавчого комітету, який також повинен його затвердити. Після цього проект бюджету розглядається та затверджується вже на сесії місцевої ради. Рішення про затвердження бюджету приймається не пізніше, ніж 25 грудня. Після прийняття, рішення, а також сам бюджет, оприлюднюються на сайті ради.

ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ

Саме на цьому етапі здійснюються всі витрати та збираються всі податки. Окрім того, протягом виконання бюджету може виникати необхідність внесення змін в нього. Всі зміни проходять окрему процедуру – від розгляду бюджетною комісією ради і до затвердження на сесії ради. Окрім того, законодавством встановлено обов'язок щоквартального звітування про виконання бюджету, що також передбачає затвердження кварталних звітів окремими рішеннями ради по завершенню кожного кварталу.

ЗВІТУВАННЯ ПРО ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ

По завершенню року, для якого виконувався бюджет, розпочинається підготовка звіту про виконання бюджету за рік. Звіт також проходить всю процедуру розгляду та затвердження в усіх інстанціях, яка завершується розглядом та затвердженням рішення місцевою радою. Затверджений звіт оприлюднюється на сайті ради. Окрім того, бюджетне законодавство встановлює обов'язкову вимогу проведення публічного звітування про виконання бюджету. Публічне представлення звіту про виконання бюджету повинно відбутись не пізніше 15-го березня наступного року. Місцева рада повинна широко анонсувати захід, на якому буде представлятися звіт про виконання бюджету, та запрошувати громадськість відвідати його.

ЯК МОЖНА ВПЛИВАТИ НА БЮДЖЕТ СВОЄЇ ГРОМАДИ

01

02

03

04

05

СКЛАДАННЯ
ПРОГНОЗУ
БЮДЖЕТУ

СКЛАДАННЯ
БЮДЖЕТУ

РОЗГЛЯД ТА
ЗАТВЕРДЖЕННЯ
БЮДЖЕТУ

ВИКОНАННЯ
БЮДЖЕТУ

ЗВІТУВАННЯ ПРО
ВИКОНАННЯ
БЮДЖЕТУ

Липень-вересень

СКЛАДАННЯ ПРОГНОЗУ БЮДЖЕТУ

В цей час відбувається складання прогнозу бюджету на наступні 3 роки.

Як долучитись:

- Подавати пропозиції до прогнозу бюджету в управління та відділи – звичайним листом, надісланим поштою чи електронною;
- Подавати пропозиції безпосередньо до фінвідділу – контакти дивіться в кінці цього документа. Місцева рада також сама може організувати процес збору пропозицій до прогнозу бюджету від громадян через ЦНАП чи під час заходів, у місцях масового збору людей;
- Брати участь в експертних групах, дорадчих органах, наприклад, з питань врахування прогнозом довгострокових інфраструктурних проєктів.

Травень-жовтень

СКЛАДАННЯ БЮДЖЕТУ

В цей час відбувається складання бюджету на наступний рік.

Як долучитись:

- Подавати пропозиції до бюджету депутатам;
- Подавати пропозиції безпосередньо до місцевої ради. Місцева рада також сама може організувати процес збору пропозицій до бюджету від громадян;
- Брати участь в експертних групах, дорадчих органах, наприклад, з питань врахування бюджетом гендерних аспектів.

Листопад-25 грудня

РОЗГЛЯД ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ БЮДЖЕТУ

В цей час попередній проект проходить узгодження та обговорення, під час кожного з яких до бюджету можуть вноситись певні незначні зміни.

Як долучитись:

- Взяти участь в бюджетних слуханнях та висловлювати свої пропозиції до проекту бюджету. Слухання може ініціювати рада або громадяни самостійно;
- Відвідувати засідання бюджетної комісії, виконавчого комітету та сесії ради;
- Допомогати фінансистам в створенні Бюджету для громадян;
- Сприяти поширенню прийнятого рішення про бюджет, а також Бюджету для громадян – розповсюджувати документи електронно, обговорювати їх з колегами чи знайомими.

Січень-грудень

ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ

В цей час відбуваються закупівлі, фінансується робота бюджетних установ і організацій, збираються податки. За потреби вносяться зміни до бюджету.

Як долучитись:

- Подати проект на конкурс «Бюджету участі». Брати участь в кампаніях агітації за проекти бюджету участі та голосувати за проекти бюджету участі;
- Ініціювати громадський моніторинг виконання бюджету;
- Відвідувати засідання бюджетної комісії та сесій міської ради, на яких розглядаються бюджетні питання.

Січень-15 березня

ЗВІТУВАННЯ ПРО ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ

Вже по завершенню календарного року розпочинається етап звітування про виконання бюджету за рік.

Як долучитись:

- Взяти участь в обговоренні звіту про виконання бюджету під час його публічного представлення;
- Відвідати сесію, на якій звіт про виконання бюджету затверджується;
- Ініціювати громадський аудит виконаного бюджету: як по окремих напрямках (наприклад, щодо гендерної орієнтованості чи освіти), так і всього бюджету в цілому.

НА ЧОМУ ЗАСНОВАНО БЮДЖЕТ НАШОЇ ГРОМАДИ

Будь-який бюджет не створюється у вакуумі. Основою для складання бюджету є стан соціально-економічного розвитку громади. Окрім того, бюджет є інструментом досягнення стратегічних цілей, які визначила для себе громада.

Стратегічні цілі розвитку громади та соціально-економічний стан громади і є основою, на якій формується бюджет.

НАША ГРОМАДА ЗАРАЗ

8 805 осіб
загальна
кількість

працевдатне населення

60,5%

5 332 особи

працевлаштоване населення

51,3%

4 518 осіб

Розподіл населення за галузями

Сільське
господарство:
951 особа

Земля сіль.госп.
призначення:
28 357,4 га.

Галузі діяльності підприємств: сільське господарство (рослинництво, тваринництво, лісове господарство), дрібна торгівля, готельно-ресторанний бізнес, сфера обслуговування, туризм, соціально-бюджетна сфера.

10 ФАПів та
амбулаторій

5 шкіл
4 дитячі садки

Стан доріг в громаді

потребують
поточного ремонту:
98,7 км. (грунтове покриття)

потребують
капітального ремонту:
46,5 км. (тверде покриття)

ЯКОЮ МИ ХОЧЕМО БАЧИТИ НАШУ ГРОМАДУ

Пріоритети розвитку нашої громади на найближчі 10 років:

- 01** Підвищення якості надання адміністративних та соціальних послуг населенню.
- 02** Розвиток технічної інфраструктури та охорона навколишнього природного середовища.
- 03** Створення сприятливих умов для розвитку малого та середнього бізнесу.
- 04** Розвиток інноваційного сільського господарства та ефективної енергетики.
- 05** Забезпечення привабливих умов обслуговування потенційних інвесторів.

ЗВІДКИ В БЮДЖЕТІ ГРОШІ

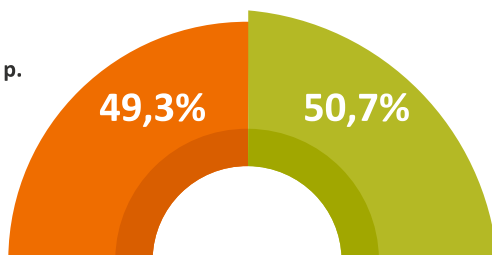
Бюджет ОТГ складається із загального та спеціального фондів. Власні надходження складають 50,7% загального фонду селищного бюджету, офіційні трансферти (медична субвенція, освітня субвенція, додаткова дотація, інші субвенції з місцевого бюджету тощо) складають 49,3%.

Найвагомішим джерелом наповнення селищного бюджету є податок та збір на доходи фізичних осіб, який становить 48,8% власних надходжень загального фонду селищного бюджету.

Єдиний податок складає 20% власних надходжень загального фонду селищного бюджету, податок на майно – 23%, акцизний податок – 5%, рентна плата 2,8%, адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційної господарської діяльності – 0,1%, інші надходження – 0,3%.

Доходи громади. 2019 р.

тис. грн

Всього доходів:
59 923

ТРАНСФЕРТИ: 29 566

Базова дотація	1 978
Освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам	14 088
Медична субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам	5 365
Дотація з місцевого бюджету на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я за рахунок відповідної додаткової дотації з державного бюджету	7 042
Субвенція з місцевого бюджету на здійснення переданих видатків у сфері освіти за рахунок коштів освітньої субвенції з державного бюджету	1 041
Субвенція з місцевого бюджету на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету	52

ВЛАСНІ ДОХОДИ: 30 357

Податкові надходження (всього)	29 664
Податок на доходи фізичних осіб	14 516
Акцизний податок	1 490
Рентна плата	816
Податок на майно	6 819
Єдиний податок	5 930
Туристичний збір	40
Екологічний податок	53
Неподаткові надходження (всього)	693
Адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційної господарської діяльності	23
Власні надходження бюджетних установ	586
Інші	84

КУДИ ІДУТЬ ГРОШІ З БЮДЖЕТУ

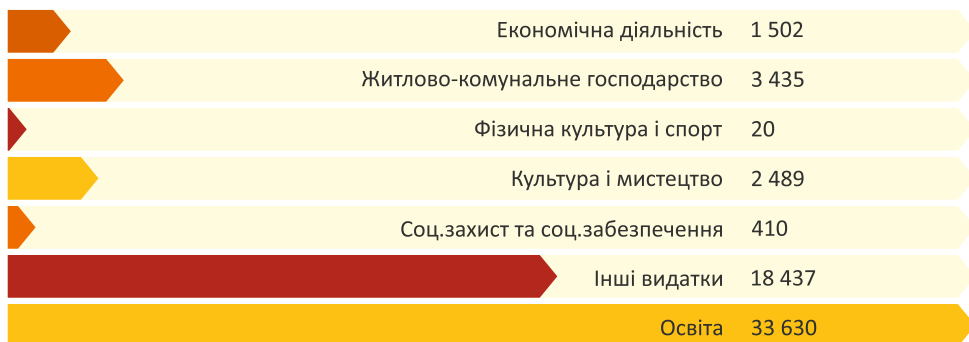
Видатки місцевого бюджету призначено для забезпечення функціонування місцевого самоврядування, бюджетних установ, фінансування благоустрою території та ремонт доріг комунальної власності, соціального захисту населення, культури та ін. Вони охоплюють видатки на: виплату зарплати бюджетникам; оплату комунальних послуг та енергоносіїв; придбання ліків; харчування у закладах освіти, соціальної допомоги та ін. Найбільші витрати з бюджету по Старосалтівській ОТГ йдуть на заклади освіти - 56,1%

Видатки бюджету за галузями

Всього видатків:

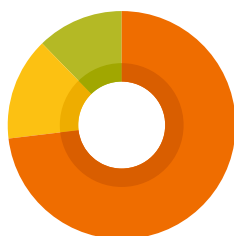
59 923

тис. грн

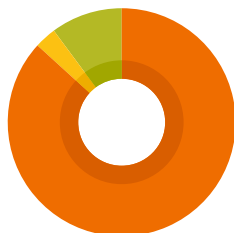
Видатки бюджету за галузями

тис. грн

Освіта:
33 630

- оплата праці **24 585**
- інші видатки **4 908**
- оплата енергоносіїв **4 137**

Управління
громадою:
10 492

- оплата праці **9 103**
- інші видатки **324**
- оплата енергоносіїв **1 065**

Бюджет місцевих ініціатив «Громадський бюджет» дозволяє громадянам взяти участь в тому, як і де бюджетні кошти можуть використовуватися для поліпшення життя мешканців населених пунктів Старосалтівської ОТГ.

Жителям громади надається можливість бути авторами проектів, а також віддати свій голос в підтримку того чи іншого проекту.

Проекти-переможці будуть реалізовані з бюджету громади. Порядок подачі проектів розміщений на сайті ОТГ за посиланням staryisaltiv.pb.org.ua

Проекти-переможці "Громадського бюджету", які реалізуються в 2019 році

тис. грн

 облаштування дитячого спортивно-ігрового майданчика в с. Кирилівка по вул. Молодіжна
37,3

 встановлення двобаштового ігрового комплексу в зоні відпочинку для дітей та дорослих в с. Хотімля
38

 заміна ігрових зон на сучасний ігровий простір в Старосалтівському ДНЗ ясла-садку «Барвінок -100»
25,6

 встановлення спортивно-ігрового майданчика на території Старосалтівського ДНЗ ясла-садку «Барвінок-100»
24,8

 облаштування ігрового майданчика для дітей дошкільного віку, с. Шестакове
40

 облаштування спортивно-ігрового майданчика в с. Кирилівка по вул. Молодіжна
38,4

 заміна старого комп'ютерного обладнання в Шестаківській школі, с. Шестакове
39,6

 ремонт та оновлення елементів стелі пам'ятника на братській могилі, с. Хотімля
39,7

 поточний ремонт тротуарів на території Старосалтівського ДНЗ ясла-садку «Барвінок-100»
39,7

 облаштування на території Старосалтівської школи зони відпочинку, смт Старий Салтів
35,9

 встановлення альтанок в сквері с. Хотімля
35,8

 облаштування спортивного майданчика на території Кирилівської школи, с. Кирилівка
39,6

 облаштування спортивного майданчика вуличними тренажерами, с. Шестакове
34,9

 облаштування майданчика для гри в волейбол, смт Старий Салтів по вул. Великій
38,9

Струк Валентина Василівна – головний бухгалтер, начальник відділу бюджетного забезпечення та бухгалтерського обліку
 097 556 00 83 buh-saltiv@i.ua@i.ua

Маймулін Максим Сергійович – начальник відділу ЖКГ та земельних ресурсів
 095 875 39 88 saltivr@i.ua

62560
Харківська область, Вовчанський район
смт. Старий Салтів, вул. Перемоги, 15
Старосалтівська селищна рада

Колкутін Костянтин Миколайович
– заступник селищного голови
 тел. 066-077-4188 radzigo@ukr.net